

*- byens
sportsmuseum*

Løst og fast
om
**Svømme-
sporten
i
Horsens**
de første
godt 100 år
(1916-2020)

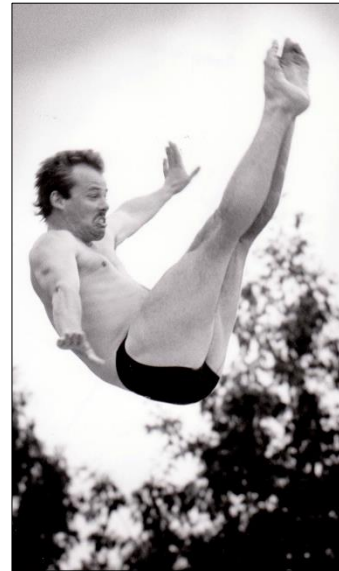
**Om noget af det første og nogen af de største
i og omkring horsensiansk svømning**

Johs. B. Torbensen
- et af Horsens første
svømmenavne

Jenny Kammersgaard
- distancesvømmeren der
blev hele Danmarks Jenny
og fik en vej opkaldt
efter sig i fødebyen

Benny Albrechtsen
- Horsens Svømmeklubs
første DM-vinder i udspring

Jenny Kammersgaards Vej

Løst og fast om Svømmesporten i Horsens de første godt 100 år (1916-2020)

Om noget af det første og nogen af de største i og omkring horsensiansk svømning

Indholdet er opdateret materiale fra Horsens Idrætsarkivs plancheudstilling 'Løst og fast om Svømmesporten i Horsens' ved Horsens Kommune og Sport Horsens' uddeling af idrætspriser i Forum Horsens tirsdag den 30. januar 2018.

Daniel Steen Andersen
- junior EM-vinder og Horsens første DM-vinder i en svømmedisciplin.

Horsens første svømmearrangement

Det første organiserede svømmearrangement i Horsens fandt sted på sydsiden af havnen onsdag den 23. august 1916.

Dansk Svømme- og Livredningsforbund havde i sommeren 1915 været rundt i flere østjyske byer med arrangementer, hvor der bl.a. var livrednings- og svømmeopvisninger på programmet.

Svømme- og Livredningsforbundet nåede dog først til Horsens året efter, i 1916, hvor nystiftede Horsens forenede Sportsklubber var medarrangør. Det var året inden klubben oprettede sin egen svømmeafdeling.

Announce for Horsens første svømmearrangement.

Kunstsvømning.

Dansk Svømme- og Livredningsforbund i Forbindelse med Horsens forenede Sportsklubber arrangerer Onsdag d 23. August, Aften Kl. 7^{1/2}, paa den søndre Side af Havnen (ud for Dampmøllens Pakhus) en Opvisning i **Kapsvømning, Livredning, Demonstration af Oplivningsforsøg, Kunstsvømning, Vandpolo.**

18 københavnske Damer og Herrer deltager. Marquards Orkester medvirker!

Entré paa den søndre Side af Havnen: Reserveret Plads (Siddeplads) 1 Kr., Staaplads 50 Øre, Børn 25 Øre. Paa den nordre Side af Havnen: Staaplads 25 Øre, Børn 10 Øre. 191,41
Horsens forenede Sportsklubber.

ANNONCE · HORSENS FOLKEBLAD 19. AUGUST 1916

Den første svømmeklub

Der havde været badeanstalter ved havnen i mange år, inden en klub tog svømmesporten på programmet i Horsens. Som nævnt gjorde HfS det i 1917, efter at Dansk Svømme og Livredningsforbunds opvisninger i 1916 og 1917. Enkelte lokale svømmere havde deltaget i opvisningerne, ligesom publikumstilstrømningen havde været stor.

HfS arrangerede de efterfølgende år velbesøgte stævner på havnen med svømning, udspring, livredning og vandpolo på programmet. Det første fandt sted fredag den 19. juli 1918 med deltagere fra den stockholmske svømmeklub Neptun. Arrangement var hæmmet af afbud, da flere af de svenske gæster blev hospitalsindlagte på grund af den spanske syge - influenza-pandemien, som hærgede i 1918-1920.

Udspring ved Jysk Svømmestævne søndag den 4. august 1918 på sydsiden af Horsens Havn med ordensmagten på første parket.

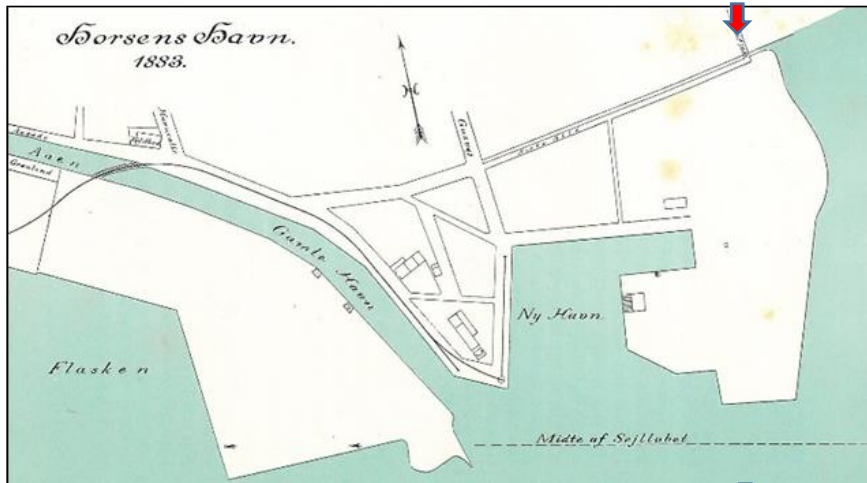
FOTO: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

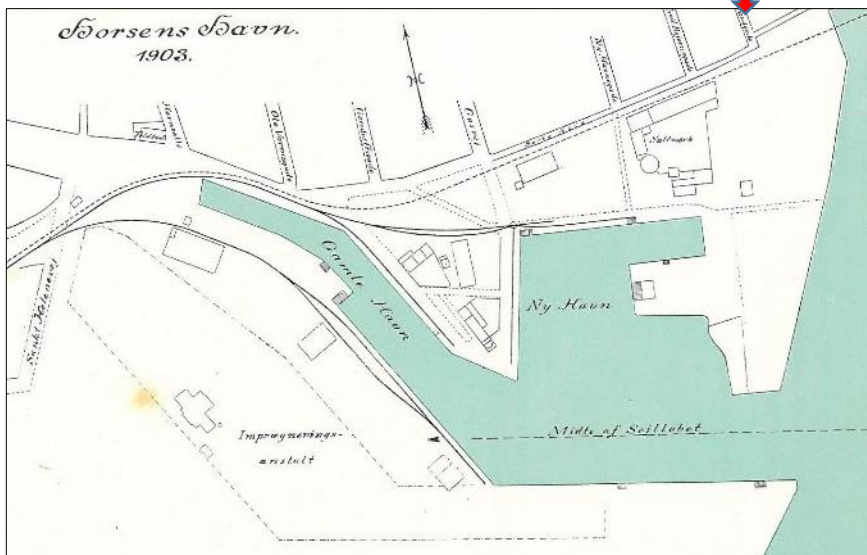
De gamle badeanstalter

Mindst 40 år før Horsens fik sin første svømmeklub fandtes der private og kommunale badeanstalter ved havnen.

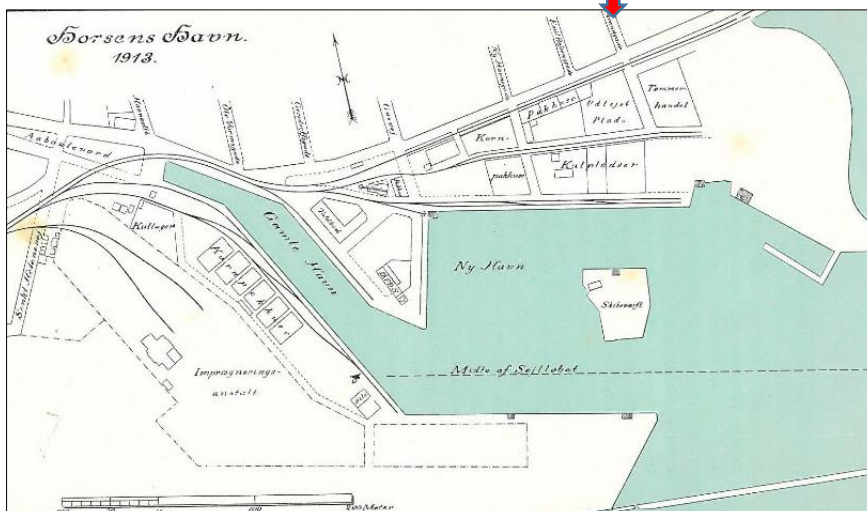
Ifølge Horsens Vejviser fra 1878 havde byen på det tidspunkt to badeanstalter: Horsens Badeanstalt 'ved havnen', som var oprettet på aktier, og Kommunens Badeanstalt ved 'Nyhavn'. Vejviseren oplyser ikke yderligere om badeanstaltens beliggenhed.

I vejviseren 1890 ses, at der var forskellige åbningstider for 'damer og herrer' i den private, mens der i den kommunale var 'fri afbenyttelse for enhver'. I 1890 var der fortsat en badeanstalt på aktier 'ved havnen', mens der var nu to kommunale. 'Den mandlige, beliggende ved Nyhavn' og 'den kvindelige, beliggende i fjorden udfor Strandgade'.

De fem vejvisere, der udkom 1893-1906, omtaler badeanstalterne som i 1890-vejviseren, selvom kystlinjen ved fjorden nedenfor Strandgade var blevet ændret pga. opfyldning.

I vejviserne 1909-10 og 1916 omtales Kommunens Badeanstalt som beliggende på havnens sydlige side (for kvinder og mænd), og den private badeanstalt på aktier er ikke længere nævnt.

Strandgade er markeret med røde pile på de tre kort, hvilket er med til at fremhæve ændringerne i havnene fra 1883 til 1913, hvor det nederste kort er fra.

I Horsens Folkeblad i 1906 omtales Badeanstalten 'Søvang' (på aktier), som 'liggende i vandet udfor Søvang' (Lindeallé) 'for enden af den meget lange bro med god havdybde og sandbund, og med et badehus indrettet, så damer og herre kan bade på samme tid'. I følge HfS årsskrift 1918 trænede klubben dengang på 'Søvang'. Men hvor længe eksisterede badeanstalten?

Jydsk Svømmeforbund

Sammen med andre jyske klubber var HfS i 1917 med til at danne Jydsk Svømmeforbund, som senere blev til Jysk Svømmeunion. Derefter kom der for alvor kom fart over svømmesporten i Horsens.

Adolf Edelmann, der ledede svømningen i HfS, blev forbundets første kasserer og fungerede som sådan indtil 1937. Han var en energisk og dygtig fremmer af svømmesporten i Horsens.

Svømning.
Undervisning i Svømning gives Damer og Børn paa Badeanstalten »Søvang« fra **Fredag den 8. Juni.** Alle nye Svømmemetoder samt Kunstsvømning, Bjærgning og Livredning.
Indmeldelser modtages paa Badeanstalten og i mit Hjem **Sundvej 17.**
Else Rahlff,
144 exam. Svømmelærerinde.

ANNONCE FRA HORSENS FOLKEBLAD

Adolf Edelmann
en dynamisk svømmeleder

Et tilbud om svømmeundervisning på Badeanstalten Søvang i 1917.

HfS' svømmere på Søvang Badeanstalt

Svømmelederen Adolf Edelmann med sine svømmere i 1918 på Søvang Badeanstalt.

Badeanstalten lå i fjorden nedenfor Lindealle og havde navn efter Haveselskabet Søvang, der oprettedes i 1899 mellem fjorden og Sundvej (i dag kvarteret Lindealle - Søvangs Tværvæg - Spangevej).

Ud over Adolf Edelmann genkendes Bruno Hansen, der sidder på tværs forrest. Han var også kendt som gymnast og cricketspiller i HfS. De to unge svømmere som sidder forrest til venstre er sandsynligvis Johs. B. Torbensen og Thyge Petersen.

FOTO: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING (BILLEDET VAR TRYKT I HfS AARSSKRIFT 1918)

Seks sider fra HfS Aarsskrift 1918

SVØMNING.

Mærkværdigt nok er denne smukke og sunde Sport i sin Vorden her i Byen, idet vi først i Aar har taget Svømning paa vort Program. At Svømningen blev vakt til Live i Horsens skyldes

H. f. S. Svømmestab.

vel nok for en stor Del Dansk Svømme- og Livredningsforbund, der i Somrene 1915 og 1916 tog paa Turné til de jydsk Østkystbyer for at gøre et Arbejde for Svømmesporten, og paa sine Turneer aflagde to Visitter her i Byen.

Opvisningerne havde vundet stor Tilslutning fra Publikums Side, ligesom der var mødt enkelte lokale Deltagere. Vi tog nu Initiativet til Oprettelsen af en Afdeling indenfor Foreningen. Og efter at flere jydsk Byer — heriblandt Horsens foren. Sportsklubber — havde sluttet sig sammen og dannet et jydsk Svømme-forbund, kom der Fart over Svømningen her.

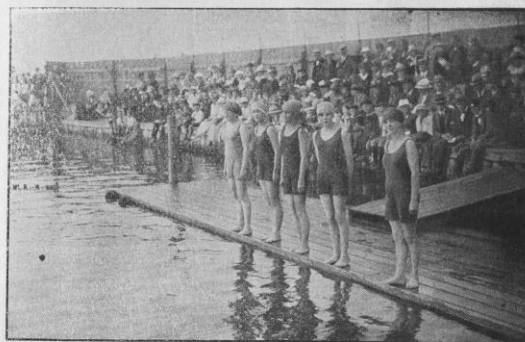
Repræsentant *Edelmann*, der var mødt som vor Delegeret, blev Forbundets Kasserer. Det blev ogsaa ham, der forestod Ledelsen

34

af Svømningen indenfor H. f. S. Han blev en energisk og dygtig Fremmer af den i Horsens stærkt forsømte Svømmesport og en udmærket Lærer for de unge Svømmere. Da vi havde faaet overladt „Søvangs“ Badeanstalt til Træningen, varede det heller ikke længe, inden Deltagelsen voksede sig saa stor, at Svømningen allerede nu er ved at være en af de førende Grene i Klubben.

Fra Svømmestævnet i Vejle 1918.

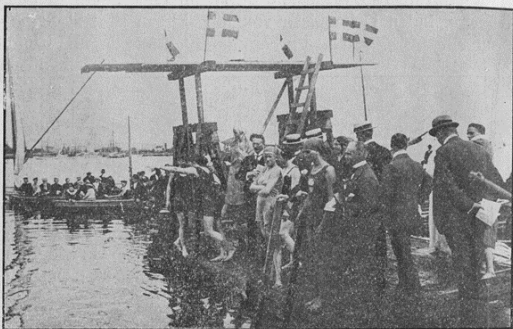

Vore Damer ved Svømmestævnet i Vejle 1918.

35

'Dåbsattest' for svømmesporten i Horsens

Da det nydannede Forbund aabnede sin Sæson, kunde Horsens glæde sig ved en overordentlig smuk Repræsentation, hvoriblandt der fandtes mange lovende Emner. Saaledes har *Tage Mikkelsen*

Jydsk Svømmestævne i Horsens 1918.

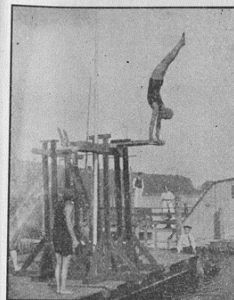

Jydsk Svømmestævne i Horsens 1918.

og *Th. Lindvig* overalt ved de jydsk Stævner hævdet deres Overlegenhed i Rygsvømning. Førstnævnte har bl. a. i Aar erobret

36

Horsens-Pokalen, der skal vindes 3 Gange i Træk eller 4 Gange ialt for at blive Ejendom og er skænket af en Horsensborger. Endnu et Navn bør nævnes med Hæder, nemlig *S. Gaarde*, der i Kunstudspring har vundet sig en smuk Position. Fra at være nederst i Rækken har han i Sommerens Løb arbejdet sig op, saa det ved Sæsonens Slutning lykkedes ham at besætte Førstepladsen.

Gaarde i Udspring ved Stævnet i Vejle.

Ogsaa blandt vore Juniorer findes gode Emner som *Henry Wittrup* og *Holger Hansen*, der begge har klaret sig med stor Bravour i Konkurrencerne. Dette var de mandlige, men ogsaa blandt de kvindelige Medlemmer findes der mange Udøvere af Sporten. Disse havde for de flestes Vedkommende deres Debut i Slutningen af Sæsonen, hvor de deltog i Svømmestævnet i Vejle og klarede sig over al Forventning godt, idet de tog 1 Førstepremie, 2 Andenpræmier og 2 Trediepræmier. Vi har saaledes haft en ret lovende Start, der tegner godt for Fremtiden, og naar der til Sommer atter tages fat, er der Grund til at vente sig en endnu større Tilgang af Svømmere.

Til Sommer har vi faaet Tilsgang fra et Par Medlemmer af Dansk Svømme- og Livredningsforbund, Hr. og Fru *Rasmussen*, der i Sommertiden er bosiddende i Raarup nær ved Horsens, om at de et Par Gange om Ugen paa Badeanstalten vil instruere og lede Svømmere.

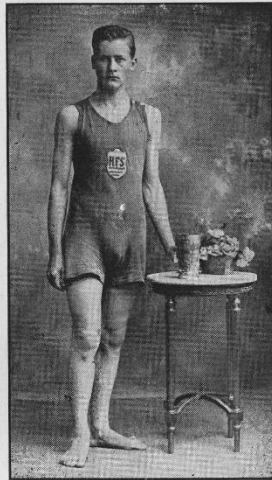
Frk. Kaja Olsen, Aalborg, i Udspring.

37

- fortsættes næste side

Fru *Rasmussen*, der er eksamineret Svømmelærerinde, deltog i Sommer i det jydsk Svømmestævne her i Byen, hvor hun i en skarp Konkurrence blev Nr. 2. Sammen med sin Mand, der ogsaa er Lærer i Svømning, vil hun da give alle vore Svømmere den bedste Vejledning og Undervisning i de nye Svømmemetoder.

Tage Mikkelsen.
Indehaver af Horsens-Pokalen i Rygsvømning 1918.

Foruden Afholdelse af et jydsk Svømmestævne har Foreningen haft Besøg af den stockholmske Svømmeklub „Neptun“, hvis Svømmere gav vore egne et glimrende Bevis paa, hvad Svømning kan drives til ved rationel Træning. Saa nu har vore Svømmere et Maal at arbejde frem imod.

Søndag den 25. August 1918 var en Mærkedag i Horsens forenede Sportsklubbers Historie. Denne Dag deltog Foreningen i

38

ikke mindre end 3 forskellige Idrætskampe. Mesterskabsturneringskampen i Cricket i Aarhus, Atletikstævnet i Skive og Svømmestævnet i Vejle, og i alle Kampene hentede Horsensianerne deres Part af Sølvøjet, hvilket ovenstaaende Billede tydeligt giver Bevis for. De tre Pokaler tilfaldt vore Cricketspillere, medens det øvrige Sølvøj tilfaldt Atletikmændene og Svømmerne, af hvilke førstnævnte vandt 3 Førstepremier, 9 Andenpræmier, 1 Tredie- og 1 Fjerde- samt 1 Femtepræmie. Svømmerne havde en stor Succes, idet de erobrede 7 Førstepremier, 5 Anden- og 6 Trediepræmier.

Idet vi til Slut takker alle, der i det forløbne Aar har vist Sporten i Horsens deres Interesse, beder vi dem bevare denne. Mød frem til de af os arrangerede Sportskampe og Stævner, tag Venner og Bekendte med og støt vor Forening ved at skaffe nye Medlemmer. Efter Byens Størrelse burde vi have mange flere baade aktive og passive, skønt sidste Aar har bragt os stor Fremgang.

Lad dette lille Skrift tale for os! Hvem der ikke i Forvejen er Medlem, meld Dem ind i *Horsens forenede Sportsklubber!* Benyt hertil indlagte Indmeldelses-Blanket og send den til Foreningens Kasserer:

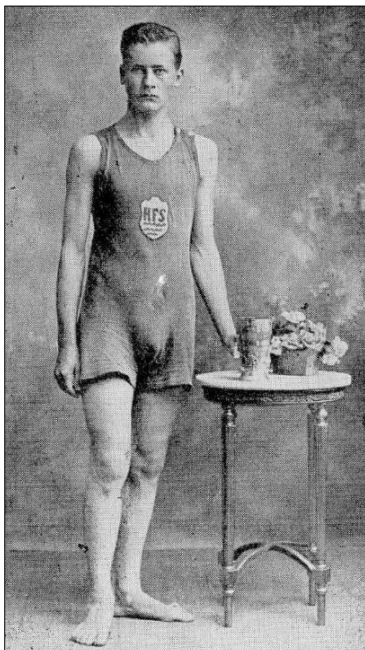
OSCAR MICHELSEN,
Horsens.

39

SEKS SIDER KOPIERET FRA HfS AARSSKRIFT 1918 · HORSENS IDRÆTSARKIVS BIBLIOTEK

Det må være Th. Mikkelsen (Thorvald Mikkelsen)...

Navnemysterium i afsnittet om svømning i HfS Aarsskrift 1918.

På side 36-37 skrives: "Således har Tage Mikkelsen og Th. Lindvig overalt ved de jydsk Stævner hævdet deres Overlegenhed i Rygsvømning. Førstnævnte har bl.a. i Aar erobret Horsens-Pokalen" osv.

Og på side 38 ses et billede af en svømmer med billedteksten "Tage Mikkelsen. Indehaver af Horsens-Pokalen i Rygsvømning 1918."

Ved gennemgang af tilgængelige svømmeresultater 1916-1923 er det imidlertid et spørgsmål, om der i det hele taget har været en svømmer med navnet Tage Mikkelsen. Godt nok er en Tage Mikkelsen nævnt som vinder i 100 m rygsvømning i avisomtaler efter de første to stævner i 1918, men ellers er navnet Tage Mikkelsen ikke at finde på resultatlister i aviser i de nævnte otte år (1916-1923).

En Tage Mikkelsen kan således ikke have vundet Horsens-Pokalen i rygsvømning i 1918, som det fremgår af HfS årsskriftet, men det har Th. Mikkelsen (Thorvald Mikkelsen), der også fik flere topplaceringer i rygsvømning sammen med klubkammeraten Th. Lindvig i 1918.

Det kan antages, at der er sket en forveksling mellem 'Tage' og 'Th.' i aviserne efter de to første stævner i 1918, og at det har gentaget sig i årsskriftet. For det må være Th. Mikkelsen, der er omtalt og afbilledet i årsskriftet med Horsens-Pokalen, som han vandt i 1918 og 1919. Th. Mikkelsen er interessant, fordi han var Horsens første store svømmetalent. Men hans liv blev meget kort. Ind imellem de flotte svømmeresultater blev han i 1918 ramt af den spanske syge, som han kom sig hurtigt over, for så at dø af lungebetændelse som 18-årig i 1919.

Svømmestævnet i Aarhus.

I Aarhus afholdtes i Gaar stort Svømmestævne. Ogsaa vore lokale Svømmere var repræsenterede. I 100 Meter Rygsvømning blev saaledes Tage Mikkelsen og Th. Lundvig henholdsvis Nr. 1 og 2. Sidstnævnte blev tillige Nr. 2 i 100 Meter Brystsvømning. Søren Gaarde, Horsens, blev Nr. 4 i Kunstudspringning.

Ved Svømmestævnet i Randers

i Gaar blev Tage Mikkelsen Nr. 1 og Th. Lindvig Nr. 3 i 100 m Rygsvømning.

Eneste to stævner, hvorfra en svømmer ved navn Tage Mikkelsen er omtalt i aviserne. Horsens Social-Demokrat d. 8/7 1918 (t.v.) og Horsens Folkeblad d. 15/7 1918.

100 m fcl Svømning for Herrer.

- Nr. 1. Olaf Dickson (Neptun) 1 M. 23,8 Sef.
— 2. Th. Mikkelsen, Horsens, 1 M. 52 Sef.
— 3. As. Thomsen (do.) 1 M. 53 Sef.

To avisomtaler fra stævner i Horsens, hvor Th. Mikkelsen, er omtalt. Til højre fremgår det også, at han vandt Horsens-Pokalen i 1918.

100 m. Rygsvømning for Herrer.

1. Pr. (Horsenspokalen): Th. Mikkelsen (S. f. S.) 1 M. 55 S.
2. Pr. Th. Lindvig (S. f. S.) 1 M. 53,8 S.
3. Pr. Axel Jensen (A. G. S.) 2 M. 0,4 S.
4. Pr. Peter Hansen (Freja) 2 M. 2,6 S.

Omtale i Horsens Folkeblad d. 20/7 1918 (Neptun-stævnet) og d. 5/8 1918 ('horsenspokalen').

I 100 m Rygsvømning blev Th. Lindvig Nr. 1. Th. Mikkelsen, der var noget indisponeret som Folge af en nylig overstaet spansk Syge, blev Nr. 3.

100 m Rygsvømning for Herrer:
1. Th. Mikkelsen, Horsens. 2. Th. Lindvig, do. 3. Knud Stensballe, do. 4. Fr. Kølln, Vejle.

Aarhus-stævne omtalt i Horsens Folkeblad 19/8 1918, hvor det nævnes, at Th. Mikkelsen har overstaaet spansk syge og omtale i Vejle Amts Folkeblad 26/8 1918 fra svømmestævne i Vejle.

Fem svømmere fotograferet ved stævnet på den kommunale badeanstalt på Søndre Mole i Vejle søndag den 25/8 1918. Billedet, som også var med i HfS Aarskrift 1918, er fundet i Erik Carills scrapbog om svømmesport 1918-1936 i Horsens Idrætsarkivs bibliotek. Ingen navne er nævnt i bogen. De to svømmere fra højre er fra HfS - måske Th. Mikkelsen og Th. Lindvig?

De første svømmenavne

HfS svømmeafdeling fik hurtigt mange talentfulde medlemmer. De første, som gjorde sig bemærket, var de to rygsvømmere Thorvald Mikkelsen og Th. Lindvig samt kunstspringeren S. Gaarde.

Specielt Thorvald Mikkelsen var talentfuld. Bl.a. vandt han i 1918 og 1919 de første to aktier i Horsens-Pokalen, byens første svømmetrofæ. Ret chokerende døde Thorvald Mikkelsen den 11. november 1919 af lungebetændelse efter kun et døgn sygdom. Han blev kun 18 år.

Thorvald Mikkelsens gravsten på Østre Kirkegård i Horsens. 'Rejst af Kammerater i h. f. s'

Billedet er fra 2012. Gravstenen stod fortsat på graven i 2020.

FOTO: GLK · HORSENS IDRÆTSARKIV

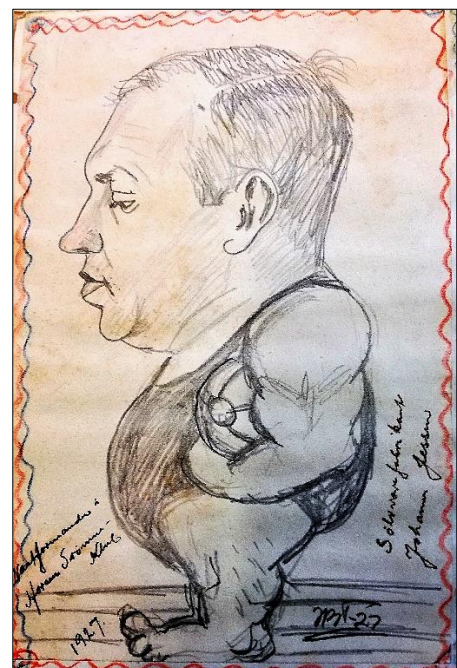
Johs. B. Torbensen – svømmer, tegner og restauratør.

Johs. B. Torbensen var vel nok Horsens første store svømmenavn, først i HfS og efterfølgende i Horsens Svømme-Klub. Han blev i 1921 jysk mester, da han i Århus vandt 'Jyllands Mesterskabet' i 100 m fri. Ved samme stævne blev Torbensens kammerat, den senere OL-sølvvinder i boksning Thyge Petersen, nummer tre i 100 m brystsvømning. Johs. B. Torbensen opnåede endvidere at blive 'Jyllandsmester' i 1.500 m fri, og han repræsenterede Jylland i svømmedytter mod København. I Horsens var han også kendt som karikaturtegner og restauratør.

Eksempler på Johs. B. Torbensens karikaturtegninger:

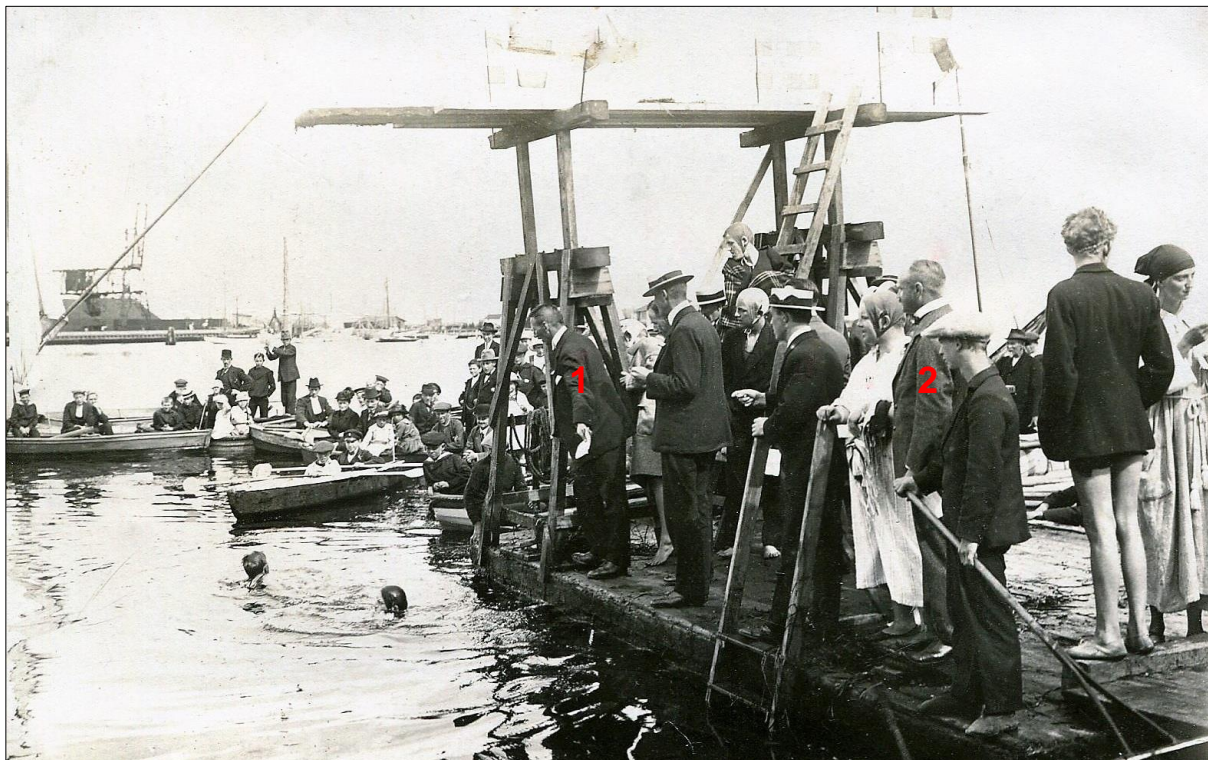
'Selvportræt om morgenen' (ukendt årstal) og Horsens Svømme-Klubs næstformand sølvvarefabrikant Johannes Jessen (1927).

Jysk Svømmestævne 1918

på sydsiden af Horsens Havn overfor havnetrekanten

Stævnet, som var arrangeret af HfS, blev myndigt ledet af svømmesportens fader i Horsens, Adolf Edelmann (1). HfS-formand, overretssagfører Lauritz Nielsen (2), var overdommer og han formidlede med klar røst resultaterne i en råber, berettede en lokal avis dagen efter.

FOTO: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

Stort svensk-dansk Svømmestævne
Fredag den 19. Juli 1918, Kl. 7 $\frac{1}{2}$ pr.,
i Horsens Havn.

Den berømte svenske Svømmeklub »Neptun« fra Stockholm
(10 Deltagere), bl. a.
Vorldsmesteren Thor Henning og Ville Andersson.
Samtidig afholder
Horsens forenede Sportsklubber lokal Konkurrence
(25 Deltagere).

Banen bliver saaledes anlagt, at Opvisningen ses lige godt
saavel fra nordre som søndre Side. 160,9

Kunstudspring fra 3 Mtr. Vippø. — Livredning. — Vandpolo.

Billetter: Reserv. Siddeplads 1 Kr., Staaplads 50 Øre, Børn
25 Øre, faas forud ved Henvendelse til Billetkasserer Møller
(Telefon 754).

Horsens forenede Sportsklubber.

Jysk Svømmestævne
ved Havnen
Søndag d. 4. August, Kl. 1 $\frac{3}{4}$ Eft.
60 Deltagere
fra Aalborg, Randers, Aarhus,
Vejle og Horsens. 174,23

Damehold.

Entré: Sydsiden: Reserverede
Siddepladser 1 Kr., Staaplads
50 Øre, Børn 25. Nordsiden:
Staaplads 50 Øre, Børn 25.
Billetter kan forudbestilles
hos Billetkasserer Møller.

Annoncer for HfS' to første svømmestævner, hvor svømmeforbundet ikke var medarrangør. Det var ved det svensk-danske svømmestævne, at flere af de svenske deltagere sent måtte melde fra, da de var ramt af den spanske syge. At dømme efter resultaterne fra stævnet kom de to fremhævede svenskere i annoncen, Thor Henning og Ville Andersen, ikke til start den 19. juli 1918, og tilsyneladende findes der ingen billeder fra dette stævne.

Til gengæld findes der en del billeder fra Jysk Svømmestævne den 4. august 1918, dels i 'HfS Aarskrift 1918' og som fotos i Horsens Idrætsarkivs samling.

ANNONCER KOPIERET FRA HORSENS FOLKEBLAD

Den årlige sportsdag

Omkring 1920 afholdte HfS årlige sportsdage på Østergades Sportsplads og forinden var der optog gennem byen. På billedet ses HfS Svømmeafdelings pyntede vogn. På vognen ses fra venstre den kendte tikæmper Pahlm Jensen, en ukendt svømmer og et par ukendte drenge-svømmere. Manden med kasketten ved siden af vognen er lederen Adolf Edelmann.

Udspring ved havnetrekanten

Udspring ved Horsens Svømme-Klubs stævne på Horsens Havn søndag d. 15. august 1926. Arrangementet fandt sted ved DFDS-pakhuset (nu hovedkontor for CASA) på 'havnetrekanten' nedenfor Gasvej, tæt ved det sted, hvor der i 2021 indvies et nyt svømmebad.

FOTOS: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

Ny søbadeanstalt i fjorden

I 1928 anlagde Horsens Kommune en ny søbadeanstalt i fjorden. Den fik sin uofficielle indvielse, da hundredvis af skøjteløbere den 13. januar 1929 brugte badeanstalten som startsted for skøjteløb på en tiliset fjord. Badeanstalten blev brugt flittigt, og her lærte mange horsensianerne deres første svømmetag.

Søbadeanstalten eksisterede i 44 sæsoner fra 1929 til og med 1972, hvor byen fik sin lige så længe ønskede svømmehal.

Efterfølgende besluttede byrådet, at badeanstalten skulle nedrives, men ildspåsættere kom beslutningen i forkøbet, da den nedbrændte ved en påsat brand natten til den 12. maj 1973.

- men fortsat svømmestævner på havnen

Søbadeanstalten havde sine begrænsninger bl.a. af hensyn til publikum, og svømmestævner måtte fortsat henlægges til Horsens Havn. Billedet er fra et stævne på havnen. Det har tilhørt Johs. B. Torbensen, som ses gående på broen med sin venstre hånd hen over maven.

Årstallet er ukendt, men det er efter 1930, da sejlkлубbens klubhus, som ses i baggrunden, er flyttet til lystbådehavnen fra en tidligere beliggenhed på en ø midt i havnen.

FOTOS: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

Ny svømmeklub som fik gymnastik på programmet

FOTO: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

I foråret 1923 besluttede svømmeafdelingen i HfS at få deres egen klub, og stiftede Horsens Svømme-Klub.

Klubben skiftede navn til Horsens Svømme- og Gymnastik Forening (HS&GF), da der kom gymnastik på programmet i 1932.

HS&GF blev i sidste halvdel af 1930'erne kendt ud over landets grænser som distancesvømmeren Jenny Kammersgaards klub.

HS&GF's fane luftes i 1938 af Birgit Borgschmidt Hansen og Vera Klitsgaard.

FANEN KAN SES I IDRÆTSARKIVETS UDSSTILLING

Stort stævne på havnen med Ragnhild Hveger

Et 'Stort Olympisk Svømmestævne' den 8. juli 1936, må nok betegnes som største svømmebegivenhed, som har fundet sted på Horsens Havn.

Med Ragnhild Hveger i spidsen havde stævnet deltagelse af flere af de danske svømmere, som tre uger senere skulle være med ved OL i Berlin.

Skønt svømmerne måtte finde sig i olie og andet skidt i vandskorpen, satte de to uofficielle danske rekorder.

De 3-4.000 tilskuere jublede dog allermest, da 'Store Bælts Betvinger', Lilli Andersen, også kaldet 'den svømmende smørrebrødsjomfru', hoppede i havnen og tog imod Jenny Kammersgaard, der havde svømmet de ca. 17 km gennem Horsens Fjord fra Snaptun.

Lilli Andersen var få uger forinden blevet den første, der svømmede over Storebælt fra Halsskov til Knudshoved.

FOTO:
PLAKAT I HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

Stort Olympisk Svømmestævne
Onsdag den 8. Juli Kl. 19⁴⁵
i Horsens gl. Havn
Blandt andet deltager:

Ragnhild Hveger <small>Svømmestævne 1936, 100 m 31.70</small>	Grethe Frederiksen <small>Svømmestævne 1936, 100 m 32.00</small>	Fin Jensen <small>Svømmestævne 1936, 100 m 32.00</small>
Valborg Christensen <small>Svømmestævne 1936</small>	Tove Brunstrøm <small>Dansk Rekord, 100 m 30.00</small>	Tove Nielsen <small>Dansk Rekord, 100 m 30.00</small>
Inger Carlsen <small>Dansk Rekord, 100 m 31.70</small>	Hans Malmstrøm <small>Dansk Rekord</small>	Aage Helstrøm <small>Dansk Rekord, 100 m 31.00</small>
Jørgen Jørgensen <small>Dansk Rekord, 100 m 31.70</small>	Paul Petersen <small>Dansk Rekord, 100 m 31.70</small>	

Det eneste Stævne i Danmark, hvor man kan faa Lejlighed til at se vore mange Berømtheder før deres Deltagelse ved Olympiaden i Berlin

Under Stævnet
DISTANCE-SVØMNING
Snaptun - Horsens
ca. 17 km, samme Distance som Storebælt
af Jenny Kammersgaard, H. S. G. F.

Forsalg: Urmager Bundgaard, Torvst, City Klokken, Sønderbro, Cigarh. Therkelsen, Sønderbro, Cigarh. Klærby, Søndergade, Cigarh. O. Kraul, Nørrebrogade

Billtpriser: Nr. Siddeplads Kr. 2.00   Staa-plads: Voksne Kr. 1.00   Børn Kr. 0.50

Blev 18-årigt æresmedlem efter svømningen Langeland-Korsør

FOTO: JIMMY SØRENSEN · HORSENS IDRÆTSARKIV

Jenny Kammersgaard gjorde sig for alvor bemærket, da hun den 8. august 1936 svømmede fra Langeland til Halskov Rev ved Korsør. Svømmeturen trak overskrifter i aviserne landet over, og igen blev hun støttet af 'den svømmende smørrebrødsjomfru' Lilli Andersen. Herover ses et opslag fra en af Jenny Kammersgaards scrapbøger i Horsens Idrætsarkiv, hvor der ses artikler fra Berlingske Tidende og Dagens Nyheder.

Præstationen blev efterfølgende honoreret af Horsens Svømme- og Gymnastik Forening, der udnævnte den 18-årige svømme pige til æresmedlem.

Jenny Kammersgaard er gået i land ved Halskov Rev og æresmedlemsbeviset fra HS&GF.

FOTO: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

ÆRESMEDLEMSBEVISET KAN SES I IDRÆTSARKIVETS UDSILLING

Stafetsvømning med efterfølgende karantæne

12 svømmere fra HS&GF gennemførte i august 1937 en stafetsvømning fra København til Horsens. Projektet blev støttet af lokale sponsorer med trikotagefirmaet K. Madsen i spidsen. Begivenheden fik fin pressedækning, da journalister rapporterede via due- og radiokommunikation fra ledsagerbåden Agda.

Stafetholdet fra HS&GF linet op for pressen forud for svømningen.

Fra venstre: Hans Andersen, Axel Lindvig, Gunnar Hansen, Svend Riis, Martin Juhl Jensen, Anni Nielsen, Vera Klitsgaard, Aase Engsig-Karup, Irma Jensen, Inga Sørensen, Gerda Seifert og Tonni Gobert. Sidstnævnte var med sine 12 år holdets yngste.

Sammensætningen af holdet blev ændret til selve stafetten. Gunnar Hansen blev livredder og erstattedes af Aage Andersen, mens Martin Juhl Jensen blev observatør og erstattet af Willy Andersen. Deltagerne skiftedes til at være i vandet en time ad gangen. Svømmerne var fordelt på tre hold, og hvert hold havde en observatør og en livredder tilknyttet. De dygtigste svømmede 'hundevagterne' i de mørke timer.

Svømmeturen begyndte ved Kalvebod Sluse i København onsdag den 4. august kl. 12.26 og sluttede ved Søbadeanstalten i Horsens Fjord mandag den 9. august kl. 20.00. Der var da tilbagelagt 272 km på 127 timer og 34 minutter.

Den første svømmer, der sprang vandet ved Kalvebod Sluse var Hans Andersen. Forinden havde han måttet trykke Jenny Kammersgaard i hånden fire gange for at tilfredsstille de tilstedeværende pressefotografer.

Stafetholdets rute gik syd om Sjælland: Køge Bugt, Mandehoved (torsdag kl. 12.26), Faxe Bugt, Bøgestrøm, Farø (fredag kl. 12.26), Stege Bugt, Ulvsund, Storstrøm (alle 12 svømmere var i vandet, da man passerede Storstrømsbroen), sydspidsen af Omø (lørdag kl. 12.26), Farvandet ud for Fyns Hoved (søndag morgen kl. 6) og Endelave (søndag kl. 12.26), hvor man trak lod om de sidste tre svømninger. Ankomst til Søbadeanstalten (mandag kl. 20.00).

Da den sidste svømmer, Annie Nielsen, var ud for Søbadeanstalten, hoppede de øvrige 11 svømmere i vandet til hende, hvorefter alle svømmede i formation til badeanstalten. præcis kl. 20 tog Annie Nielsen fat i badebroens planke og afleverede depechen til viceborgmester Jens Chr. Juliussen. Stafetsvømningen København-Horsens var afsluttet med succes.

I og omkring Strandparken, hvortil der skulle betales 50 øre i entre, var samlet 'i tusindvis af mennesker', og svømmerne blev efterfølgende i triumftog kørt gennem byen til Hejmdal. Her var der kaffebord og mange talere, hvori det bl.a. blev nævnt, at stafetsvømningen havde 'kastet solskin ind over svømmehalsplanerne'. Der skulle dog gå endnu 35 år før en svømmehal blev en realitet i Horsens. To af de 12 stafetsvømmere Inga Sørensen (senere Knudsen) og Vera Klitsgaard opnåede dog begge at arbejde nogle år i den nye svømmehal.

Dansk Svømmeunion gav efterfølgende svømmerne tre måneders karantæne, fordi de havde haft trikotagefirmaet K. Madsens firmanavn bagpå deres overtræksdragter.

FOTO: HORSENS FOLKEBLAD 3. AUGUST 1937 / AFFOTOGRAFERING AT STORT BILLEDE I HORSENS IDRÆTSARKIV

Distancesvømningerne blev kaldt en epidemi

Mindst fire andre distancesvømninger blev gennemført samtidig med at svømmerne fra HS&GF var i gang med stafetten København-Horsens. I en overskrift den 6. august 1937 skrev Aarhus Stiftstidende 'Storsvømningerne er blevet en epidemi'. Svømmere fra HS&GF var en stor del af denne epidemi.

Lizzie Tanzer og smørrebrødsjomfru Lilli Andersen krydsede begge Øresund henholdsvis den 5. og 6. august. En tredje svømning var på Ebeltoft Vig den 5. august, hvor den 16-årige bundtmagerelev Edith Frederiksen svømmede fra Ebeltoft til Molskroen.

Største opmærksomhed tilfaldt dog en fjerde, Horsens-pigen Jenny Kammersgaard, da hun i weekenden den 7.-8. august blev den første, som svømmede over Kattegat. Præstationen fra Sjællands Odde til kysten nord for Grenaa, 93 km på 29½ time, gav hende international berømmelse, ligesom begivenheden betød, at horsensianernes stafetsvømning nu blev en sekundær historie i pressen.

Både i ugerne før og efter de ovennævnte var der gang i distancesvømningerne landet over. Der var snart ikke det danske farvand, som blev forsøgt krydset af svømmere i alle aldre.

Mange var mødt op på kajen i Horsens den 3. august 1937 for at tage afsked, da svømmerne fra HS&GF stafethold skulle afsted med S/S Agda til København. Midt i billedet (med hatten i hånden) ses konsul Chr. Walther. Han var en af horsensiansk svømmesports store støtter. AGDA blev senere kendt for en tragisk ulykke, da skibet den 15. januar 1944 sejlede på en mine ved Endelave og alle 14 ombordværende omkom. FOTO: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

50 år senere

I 1987 mødtes otte af deltagerne fra stafetsvømningen København-Horsens atter i Horsens for at fejre 50-års jubilæum for svømningen. Fra venstre ses: Hans Andersen, Gunnar Hansen, Anni Hansen (f. Nielsen), Vera Nielsen (f. Klitsgaard), Aase Schaumann (f. Engsig-Karup), Irma Jensen, Inga Knudsen (f. Sørensen) og Tonni Jørgensen (f. Gobert).

FOTO: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING · FOTOGRAF POVL KLAVSEN, HORSENS FOLKEBLAD

Jenny Kammersgaard (1918-1997) er Horsens-idrættens største kvindenavn

I en tid, hvor Horsens var præget af fabrikslukninger, arbejdsløshed og nød i utallige hjem, kom svømmepigen Jenny Kammersgaard i den grad til at kaste glans over byen. Hun begyndte at svømme i 15-års alderen og hun cyklede dagligt fra sit hjem på Bjerrevej i Dagnæs til Søbadeanstalten for at morgentræne i Horsens Fjord.

Jenny Kammersgaard udviklede en helt utrolig udholdenhed, og med sine distancesvømninger i den sidste halvdel af 1930'erne opnåede hun at blive nationens kæledække. Hele Danmark kom på fornavn med hende.

Herhjemme ryddede den unge pige fra Horsens avisernes forsider, men også langt uden for landets grænser fik svømningerne stor pressedækning.

I en tid, da det ikke var almindeligt, at kvinder brugte meget tid på at dyrke sport, formåede Jenny Kammersgaard at sætte Horsens på verdenskortet. Især hendes Kattegat-svømning i 1937 og de to Østersø-svømninger i 1938 og 1939 vakte stor opsigt. På den sidste Østersøsvømning klarede hun strabadserne, selvom hun var gravid.

Jenny Kammersgaard var umådelige populær og modtog lykønskningstelegrammer fra kong Chr. den Tiende og Adolf Hitler.

Hun fik tilnavne som "Jenny Kattegat", "Jenny Østersø" og "Danmarks Jenny". Der blev skrevet viser om hende og udgivet grammofonplader, ligesom hun medvirkede i en Stig Lommer-revy.

Hvor hun end kom frem, ville alle se hende, og overalt samlede hun store folkemængder.

Jenny Kammersgaard svømmede over Den engelske Kanal i 1950 og 1951. I 1953 og 1954 svømmede hun 42 km på Nilen og på Loire-floden. Sidstnævnte præstation gjorde hende til verdensmester i langdistancesvømning. Sin sidste lange tur svømmede den horsensianske idrætskvinde i 1959 - fra Læsø til Frederikshavn.

Jenny Kammersgaard uddannede sig som svømmelærer i det nazistiske Berlin i 1940-42.

Det var et ophold, som sammen med en fængselsdom for medvirken til at smugle baltiske flygtninge til Sverige efter krigen svækkede hendes popularitet.

Dette blakkede image blev der først rettet op på i 2013, da forfatteren Tommy Heisz fremdrog oplysninger om, at Jenny Kammersgaard under krigen havde opereret som svømmende kurer på Øresund for modstandsbevægelsen.

Sin svømmelæreruddannelse brugte Jenny Kammersgaard i København, hvor hun boede det meste af sit liv.

Billeder fra Gniben på Sjællands Odde den 7. august 1937. Jenny Kammersgaard er klar til sin svømmetur over Kattegat. For at kunne holde varmen i vandet er hun indsmurt i konsistensfedt.

FOTOS FRA ODSHERRED LOKALARKIV

Jenny Kammergaard har fascineret mange

JENNY KAMMERGAARDS SCRAPBØGER I HORSENS IDRÆTSARKIV

BOG 1937

BILLED BLADET 1938

HORSENS FOLKEBL. 1995

ILLUSTRERET TIDENDE 1996

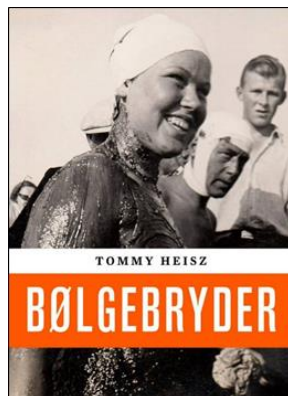
DSLFS BLAD OM ÅRHUNDREDETS SVØMMERE 1999

DIF's BLAD IDRÆTSLIV 2006

POLITIKEN 2012

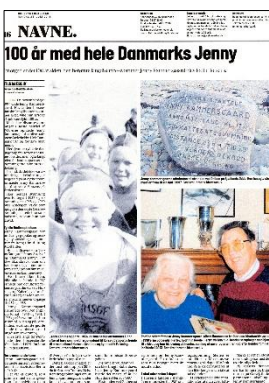

E-BOG 2013

BOG 2014

Historien om svømme-pigen fra Horsens har fascineret mange og hendes præstationer er der blevet skrevet flittigt om i mere end 75 år.

HORSENS FOLKEBL. 2018

HORSENS FOLKEBL. 2018

HORSENS FOLKEBLAD 2019

Jenny Kammergaard oplevede store modtagelser i København og Horsens

Jenny Kammergaards svømninger var sensationelle i 1930'erne. Det var hendes fremtoning også. Længe før medietræning var opfundet, optrådte hun foran pressen og store forsamlinger med en naturlig sikkerhed. Det var der også i den grad brug for. For Jenny Kammergaard oplevede modtagelser foran så store menneskemængder, som ingen horsensianere har oplevet, hverken før eller siden.

Jenny Kattegat - Jenny Østersø - Danmarks Jenny var særdeles populær - og alle ville se hende...

Øverst: Rådhuspladsen i København.

Til venstre: Søndergade i Horsens.

Begge steder efter Kattegat-svømningen i 1937.

Nederst: Rådhuspladsen i København efter den første Østersø-svømning i 1938.

Jenny Kammergaards mest bemærkelsesværdige svømmeture

1936 Horsens Fjord: Snaptun - Horsens Havn. 17 km på 7 timer 2 minutter.

1936 Storebælt: Langeland - Korsør 25 km på 9 timer 16 minutter.

1937 Århus Bugten: Samsø - Århus 40 km på 13 timer 30 minutter.

1937 Kattegat: Sjællands Odde mod Jylland (mod sin vilje stoppet af lægen efter 19 timer).

1937 Øresund: Viken (Sverige) - Hornbæk 22 km på 7 timer 30 minutter.

1937 Kattegat: Griben, Sjællands Odde - Gjerrild Klint n. f. Grenå 93 km på 29 timer 5 m.

1938 Østersøen: Gedser - Nienhagen, Warnemünde, 110 km på 40 timer 17 minutter.

Det var dansk længderekord i svømning og den holdt i 81 år indtil 2019, hvor to mænd fra Frederikshavn svømmede 115 km fra Skagen til Hunnebostrand i Sverige på knap 38 timer.

1939 Store Bælt / Kattegat: Forsøgte at svømme Korsør Rev - Grenå (ca. 120 km). Pga. af øjensmerter opgav hun fire km vest for Sejerø efter 31 timer og 80 km svømning.

1939 Østersøen: Sammen med seks andre i en konkurrence om "Østersøens blå Bånd".

Alle syv svømmere opgav. Svenskeren Sally Bauer nåede længst (ca. 30 km), mens Jenny Kammergaard holdt længst ud, da hun blev taget op i høj sø efter 15 timer og ca. 26 km svømning.

1939 Østersøen: (Tyskland-Danmark): Dasser Ort - Gedser. 56 km på 34 timer.

1943 Gudenåen: 75 km svømning (verdensrekord i fersk vand) på 22 timer 45 minutter.

1950 Den engelske Kanal: Cap Gris Nez i Frankrig - Dover i England 34 km på 16 t. 30 min.

1951 Den engelske Kanal: Cap Gris Nez i Frankrig - Dover i England 34 km på 15 t. 38 min.

1953 Nilen i Egypten: 42 km på 12 timer 6 minutter.

1954 Loire-floden i Frankrig: 42 km på 11 timer 5 min. Vinder af VM i langdistancesvømning.

1959 Kattegat: Læsø - Frederikshavn: 35 km på 15 timer 25 minutter.

1972 Rekord i isvandssvømning - 200 m på 7,13 minutter.

1976 Rekord i isvandssvømning - 400 m på 12,54 minutter.

Jenny Kammergaard forsøgte sig også på Den engelske Kanal i 1952 og 1954, men måtte begge gange opgive undervejs.

Mindesten ved Sjællands Odde

Ingen idrætspersoner fra Horsens har vakt større opsigt end Jenny Kammergaard. Hendes svømmetur over Kattegat i 1937 var en international sensation.

Ved årtusindeskiftet blev hun i en artikelserie om århundredets svømmere kaldt 'et dansk svømmefænomen'. Jenny Kammergaards scrapbøger bugner af udklip, og om hendes bedrifter er der gennem årene skrevet mange artikler og tre bøger.

Og ved Griben på Sjællands Odde står et varigt minde for hendes Kattegatsvømning. En mindesten, som Jenny Kammergaard besøgte hvert år indtil sin død i 1997.

FOTO: GLK · 2016 · HORSENS IDRÆTSARKIV

Svømningen i Horsens blev opgivet i 1951 pga. fortvivlende badeforhold

Svømmesagen var dog ikke helt død – en badeudstilling afholdtes året efter

På en generalforsamling i oktober 1951 besluttede Horsens Svømme- og Gymnastikforening, at melde sig ud af Jysk Svømmeunion, samt nægte at arbejde med svømning indtil forholdene blev bedre.

Beslutningerne blev taget pga. fortvivlende forhold, både hvad angik faciliteter og badevandskvaliteten i fjorden. Sammen med Sportssammenslutningen for Horsens og Omegn havde man i flere år forgæves forsøgt at få myndighederne til at gøre noget ved forholdene.

FOTO: HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

Horsens

Som det vil ses under adresseændringer, har Horsens Svømme- og Gymnastikforening meldt sig ud af JSU. Til forklaring af dette skridt bringer vi et uddrag af et brev fra formanden O. Nissen:

Denne beslutning blev vedtaget på en generalforsamling i oktober 1951, efter at man både fra foreningens side og fra sportssammenslutningen gennem flere år har bearbejdet myndighederne her for at få badeforholdene ordnede, således at svømmeundervisning var mulig. Det er ikke lykkedes, vi har fået udarbejdet og af myndighederne godkendt planer for en ny fjordbadeanstalt, men da der ikke kan afses penge dertil, er planerne blevet henlagt til bedre tider, og som en protest herimod har vi nægtet, at arbejde med svømningen, til forholdene bliver ændret. Det kan måske for andre se lidt hårdt ud, men er man inde i forholdene, vil det ses, at der ikke er muligheder for svømning på en badeanstalt som den her i byen, hvor det første man ser, når man kommer ind på broerne, er skilte, hvorpå står: „Udspring på hovedet er forbudt.“ Der er ikke så meget vand, at der er mulighed for at organisere træning. Endelig er der så mange forbud fra kredslægen om sommeren grundet på vandets beskaffenhed, at f. eks. skolebadning, der heller ikke kan organiseres efter loven, i lange tider er forbudt grundet på smittefaren. Vi har et godt samarbejde med alle de i svømning interesserede, og har i fællesskab arbejdet på at få forholdene forbedrede, jeg kan her bl. a. henvise til vort arbejde sammen med skolemyndighederne, men alt har været forgæves. Men det kan jeg sige, at så snart forholdene bliver dertil, tager vi svømningen op igen.

Med venlig hilsen f. HSG O. R. Nissen.

Formanden Oluf R. Nissen, som ses på et billede fra 1937, stod i spidsen for beslutningerne. Han gjorde dog opmærksom på, at så snart forholdene blev dertil, ville svømningen blive genoptaget.

Året efter afholdtes en udstilling for bygning af et svømmeanlæg. Svømmesagen var helt ikke død.

Omtale i 'Jysk Svømmesport' nr. 2 · august 1952.

Horsens Svømme- og Gymnastikforening, der tidligere havde en stærk svømmeafdeling, dyrker p. gr. a. fortvivlede badeforhold ikke svømning mere. Svømmesagen er dog ikke død, i vinter har man afholdt en badeudstilling med det formål at agitere for bygning af et svømmeanlæg. Efter hvad vi har erfaret, synes situationen at lysne for bygningen af en svømmehal.

Omtale i 'Jysk Svømmesport' nr. 1 · maj 1953.

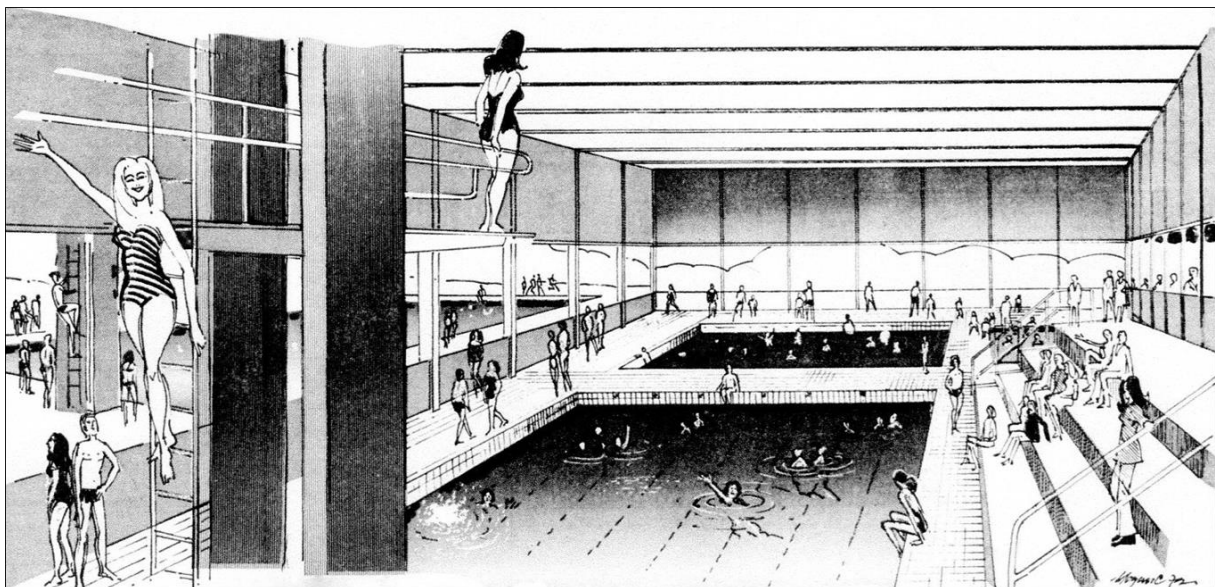

Endelig en svømmehal - og byen fik igen en svømmeklub

Tyve år senere rettedes der op på de ringe badeforhold i byen. Det skete med indvielsen af Horsens Svømmehal den 16. december 1972. Svømmeklubben 'Horsens' var stiftet tre dage forinden.

Svømmehallen var blevet en folkesag, udtalte borgmester Holger Sørensen ved indvielsen, og han takkede de mange, som gennem årene havde samlet ind til formålet. Gennem 40 år var der snakket svømmehal i Horsens bl.a. med ideer til svømmehaller i Bøghsgade, ved Amaliegade, banegården og posthuset. Endvidere var et friluftsbad på tale i Folkets Lund ved Østergade sidst i 1960'erne, inden svømmehallen på ca. 1000 m² blev en realitet på nabogrunden til den gamle idrætspark på Langmarksvej.

Oluf R. Nissen havde lovet, at svømmesporten blev taget op, når forholdene blev til det. Det løfte indfrieede Sportssammenslutningen, den 13. december 1972, ved at indkalde til en stiftende generalforsamling, som førte til dannelsen af Svømmeklubben 'Horsens'. Men det skulle Oluf Nissen ikke opleve. Han døde i 1969.

Svømmehallen fint skitseret på en tegning fra Horsens Folkeblad den 18. december 1972. Et 25 m bassin, undervisnings- og børnebassin, tre meter vippe, fem meter springtårn og 2-300 tilskuerpladser. Udenfor bl.a. et 50 m bassin og et 10 meter springtårn.

TEGNING: MOGENS SCHOU CHRISTIANSEN, HORSENS FOLKEBLAD · BRAGT I EN ANNONCE FOR FIRMAET AXEL MEYER & CO., HORSENS, SOM STOD FOR VVS ENTERPRISEN

Horsens Svømmeklub

Horsens Svømmeklub blev stiftet 13. december 1972 som Svømmeklubben 'Horsens' med Agnethe Skytt Poulsen som den første formand. Klubben skiftede senere navn til nuværende Horsens Svømmeklub.

Nu er Svømmeklubben „Horsens” en realitet

Agnette Skytt Poulsen - første formand i svømmeklubben.

værende Horsens Gymnastikforening for såkaldte år siden ryddelig led Horsens Svømme- og Gymnastikforening (HS&G). Det var foreningens medlemmer, der for Horsens og Omegn, der havde været medlemmer af de forskellige svømmeklubber i byen, og at det blev muligt at stifte en svømmeklub i Horsens. Det blev en succes, og klubben blev oprettet den 13. december 1972. Klubben blev oprettet som en af de mange svømmeklubber i landet. Klubben blev oprettet som en af de mange svømmeklubber i landet. Klubben blev oprettet som en af de mange svømmeklubber i landet.

Første DM-guld til svømmeklubben

I 1988 vandt svømmeklubben sit første danske mesterskab, da Benny Albrechtsen (billedet til venstre), blev dansk mester på tre-meter-vippen. Han vandt yderligere fire individuelle DM og en bronzemedalje ved NM 1993.

I 1993 blev Stefan Simonsen (billedet herunder) klubbens anden DM-vinder. Det var på tre-meter-vippen.

Endvidere vandt klubben et par DM i udspring for hold i 1990'erne.

En stor del af succesen i udspring kan tilskrives træneren Dion Kejlberg, som på billedet herover ses instruere Stefan Simonsen, Benny Albrechtsen og Nicolai Pedersen.

FOTOS: HORSENS FOLKEBLAD · HORSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

På landsholdet

Mange unge har gennem årene været aktive i svømmeklubben. Nogen er nået længere end andre. En af dem, som er nået længst er Lene Grøndal, der i årene 1989-1994 opnåede at være på svømmelandsholdet og vinde bronzemedaljer ved DM. På nedenstående billede fra 1990'erne ses hun i bagerste række som nummer tre fra venstre.

Bagerst fra venstre: Katrine Poulsen, Carina Ditlevsen, Lene Grøndal, Jesper Knudsen, Troels Nielsen, Jacob Jacobsen, Thomas Ushus, Simon Klein, Peder Jensen, Stig Schmidt og Claus Jacobsen.

Forrest fra venstre: Britt Gindeberg, Julie Pedersen, Ulla Nielsen, Tina Laursen, Emil Brøndum, Anders Due, Morten Eeg, Dennis Jespersen og Rene Thomsen.

FOTO: PRIVATFOTO · HORSSENS IDRÆTSARKIVS SAMLING

Nordisk rekord af Mette Jacobsen i Horsens

I weekenden 30.-31. marts 1996 arrangerede Horsens Svømmeklub med et stort internationalt stævne 'Euro Cup Denmark 1996' i 'den gamle svømmehal'.

Det blev en succes og var dengang det største danske 'pengestævne' i svømning. Danmarks store svømmenavn Mette Jacobsen fra Nakskov afprøvede ny svømmedragt ved stævnet og satte nordisk rekord i 50 meter rygcrawl.

Mette Jacobsen var et par måneder forinden blevet kåret til årets sportsnavn i Danmark 1995. En hæder hun også modtog i 1991.

FOTO: LARS JUUL
· HORSSENS FOLKEBLAD

Ny svømmehal efter godt 30 år

FOTO: FIRMAET TROLDTEKT

Svømmehallen fra 1972 eksisterede frem til byggeriet af Forum Horsens på Langmarksvej. En ny svømmehal blev en integreret del af et stort idræts- og kulturcenter. Det nye svømmeanlæg fik navnet Aqua Forum, og åbnede for publikum i weekenden 3.-4. september 2004 med omkring 3.000 gæster.

Den nye hal har fortsat et indendørs 25 meter bassin, men nu et også et dissideret springbassin med 1, 3, og 5 meter udspring og klatrevæg samt et badeland med diverse udstyr bl.a. en rutsjebane. Udendørs var springtårn og 50 meter bassin sløjfet, mens et 25 meter bassin og baby-bassin blev bevaret.

Årets idrætsleder

I marts 2005 blev Dion Kejlberg den første fra Horsens Svømmeklub, som er blevet hædret med Horsens Folkeblads idrætslederpris, da han blev årets idrætsleder 2004 i Horsens. På Sportssammenslutningen for Horsens og Omegns repræsentantskabsmøde i nybyggede Forum Horsens blev Dion Kejlberg hyldet med blomster og pokal.

I en alder af 43 år havde han allerede 25 års anciennitet, som en dygtig træner og leder i klubben, specielt for springerne, men var også aktiv på en række andre områder i og udenfor svømmeklubben.

FOTO: MORTEN MARBOE · HORSSENS FOLKEBLAD

Junior EM-vinder, første horsensianske Danmarks mester i svømmedisciplin

- og den første svømmer med prædikatet
'Årets idrætsnavn i Horsens'

Daniel Steen Andersen er Horsens Svømmeklubs hidtil største navn

I juli 2013 vandt han guld i 100 meter butterfly ved junior-EM og forbedrede to gange sin danske juniorrekord på distancen. Han vandt også EM-bronze i 50 m butterfly ved stævnet.

Daniel Steen Andersen blev i 2013 Horsens første danske mester i en svømmedisciplin. Han vandt 2013-2017 fem DM - alle i butterfly - tre i 50 m og to i 100 m. Han svømmede sig i 2013 til en dansk rekord i 100 m butterfly i tiden 51,14 sekunder. Alle præstationerne var på kort bane.

Daniel Steen Andersen holdt godt et års pause fra elitesvømning i 2014-2015, og han kom derfor ikke i betragtning til OL 2016 i Rio.

Han afsluttede karrieren tidligt og blev først træner i Horsens Svømmeklub, inden han i sommeren 2020 fik ansættelse som fuldtidstræner i AGF.

Daniel Steen Andersen blev 'Årets talent' ved Sport Award 2011 i Forum Horsens.

For sit U EM og sine to DM-titler i 2013 blev han 'Årets idrætsnavn i Horsens 2014' og modtog på rådhuset 'Advodan Prisen' af Børge Jørgensen fra Advodan samt blomster fra Sport Horsens' formand Bettina Sparvath.

FOTOS: MORTEN PAPE OG SØREN E. ALWAN · HORSSENS FOLKEBLAD / JØRN BONDE · PRESSEKONTAKT

Som første idrætsperson i Horsens fik Jenny Kammergaard sin vej

Den 6. november 2018 besluttede Horsens Byråds plan- og miljøudvalg, at en ny vej i nybyggeriet på nordhavnen skulle opkaldes efter Jenny Kammergaard. Det var intet mindre end en historisk beslutning, da det var første gang, at en idrætsperson kom til at lægge navn til en vej i Horsens.

Stedet kunne ikke være bedre valgt, da det er tæt ved de steder ved havnen, hvor byen tidligere holdt sine svømmestævner, og nær det nyetablerede havnebad.

Til venstre ses det første vejskilt med Jenny Kammergaards navn, som kom op i den østlige del af vejen, da beboerne begyndte at flytte ind i sommeren 2020.

Det blev en helt ny vej (markeret med rødt), som fik navn efter Jenny Kammergaard, og den går øst-vest i den vestlige del af nordhavnkvarteret med en afstikker mod nord til Strandpromenaden.

Legende fra Horsens.

Den grønne vej kommer til at hedde Nordøstpassagen og den blå Beringsstrædet.

Nyt vejnavn er en historisk beslutning

*Gunner Lindbæk Knudsen,
Løvenørnsvej 1A, 3., Horsens,
Horsens Idrætsarkiv*

LÆSERBREV: Det var ikke mindre end en historisk beslutning, da plan- og miljøudvalget i november blev enige om, at en ny vej på nordsiden af Horsens Havn skal opkaldes efter svømmepigen Jenny Kammergaard.

For første gang skal en idrætspersonlighed lægge navn til en lokalitet i Horsens.

Idrætsarkivet, som har til formål at synliggøre byens idræts historie, får dermed et stort ønske opfyldt.

Det er et godt valg, at det bli-

ver byens hidtil største kvindelige idrætsnavn, som hædres på denne måde.

Valget af en kommende vej på den nuværende Dana Feed-grund er også velvalgt. Det er uhyre tæt ved det sted, hvor 3-4000 begejstrede horsensianere i 1936 tog imod Jenny Kammergaard, da hun havde svømmet de 17 km gennem fjorden fra Snaftun. Det var hendes første bemærkelsesværdige præstation.

I 1930'erne, da Horsens var præget af fabrikslukninger, arbejdsløshed og nød i mange hjem, kastede Jenny Kammergaard glans over byen med sine lange svømmeture.

Specielt svømningen over Kattegat (1937) og de to svømmninger over Østersøen (1938 og 1939) skabte sensation og blev bemærket verden over.

Distancesvømning, som det kaldes, var den tids ekstrem sport. Der var stort set intet farvand, som ikke blev forsøgt "besejret".

Alene i ugen, hvor Jenny Kammergaard svømmede over Kattegat i 1937, gennemførte fem andre svømmere distancesvømminger i danske farvande.

Op til 12 svømmere fra Jenny Kammergaards klub, Horsens Svømme og Gymnastik Forening, gennemførte en stafetsvømning fra

København til Horsens - 240 km på 127 timer og 34 minutter.

Distancesvømningerne blev efterfølgende af Aarhus Stiftstidende betegnet som en epidemi, og Horsens Folkeblad skrev, at distancesvømmningsfeberen bredte sig med rivende fart efter Jenny Kammergaards Kattegat-svømning.

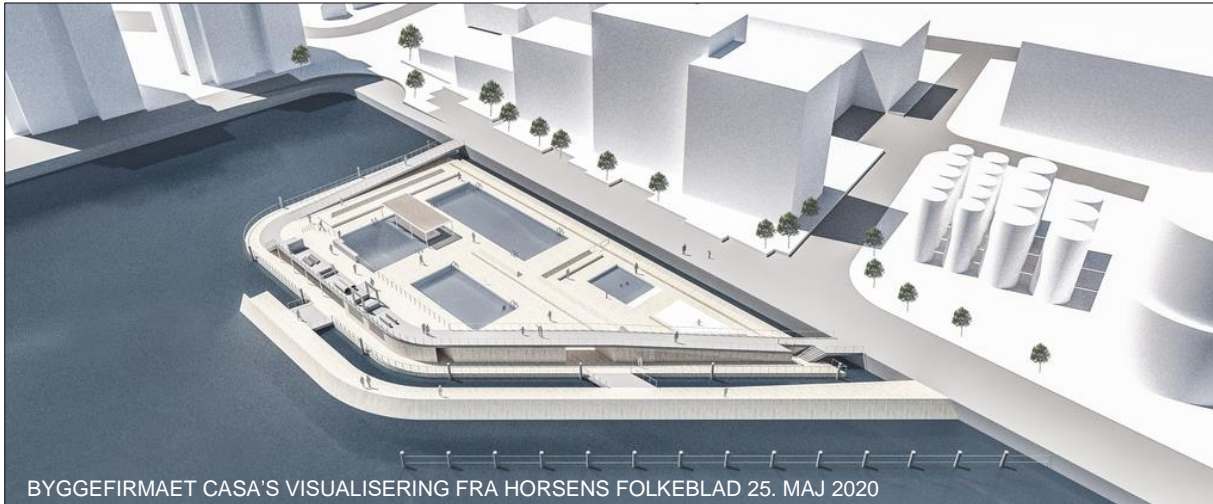
Senere svømmede Jenny Kammergaard bl.a. 75 km på Gudenåen (1943), to gange over Den engelske Kanal (1950 og 1951), 42 km på henholdsvis Nilen (1953) og Loirefloden (1954).

I 1959 svømmede hun sin sidste distancesvømning, og det var fra Læsø til Frederikshavn.

Op til plan- og miljøudvalgets møde om vejnavnene på havnens nordside, skrev undertegnede til udvalget og pegede på Jenny Kammergaard. Om det havde nogen indvirkning på udvalgets beslutning vides ikke, men beslutningen gav efterfølgende lejlighed til ovenstående læserbrev, som blev bragt i Horsens Folkeblad den 23. december 2018.

Atter badeanstalt i havnen - nu et moderne havnebad

Fra før 1878 eksisterede der badeanstalter forskellige steder i Horsens Havn f.eks. var der i flere år omkring århundredeskiftet 1900 en kommunal badeanstalt nedenfor Strandgade. Ikke mange meter derfra er det igen muligt for horsensianerne at bade ved Norshavnen efter indvielsen af et nyt og moderne havnebad i 2020.

Havnebadet omfatter fem bassiner: et børnebassin, et udspringsbassin, et 25 meter bassin, et sports-bassin, hvor der kan sættes net op til volleyball, et vinterbaderbassin samt en sauna.

Havnebadet er udført af det horsensianske byggefirma Casa og firmaets direktør, Michael Mortensen, skød personligt 10 millioner kr. i projektet.

Horsens Kommune står for driften og afsatte 20 millioner kr. til finansieringen af havnebadet, der kan bruges af alle, da der er lift og ramper til hjælp for handicappede.

Et chipsystem sikrer vinterbaderne adgang til omklædning, vinterbad og sauna om vinteren.

I 1920-30'erne havde byen sine svømmestævner i havnebassinet ved Nordkajen og Havnetrekanten. F.eks. i 1935 var 10-metertårnet opstillet på kajen, netop der, hvor havnebadet er blevet etableret.

Fra tårnet viste et af den tids hotte navne, Inger Kragh, sine flotte udspring for 4.000 fremmødte tilskuere. T.h. ses hun i et af sine spring.

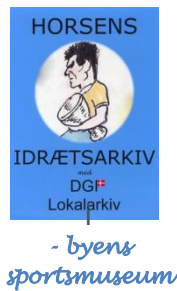
*Inger Kragh
Horsens Havn 1935*

Havnebadet under opbygning, som det tog sig ud i maj 2020 - set fra højhusene Geiserne på Havnetrekanten.

FOTO: MORTEN PAPE · HORSENS FOLKEBLAD

Horsens Idrætsarkiv

Gasvej 21 · 8700 Horsens

Teksten om
Svømmesporten i Horsens
er skrevet af
Gunner Lindbæk Knudsen
Horsens Idrætsarkiv
i 2017-2018
og opdateret 2020.

Forsidebillede:

Kaja Olsen fra Randers (tidl. Aalborg) i et stilfuldt spring
formodentligt på Rundskuedagen den 15. juni 1920.

Kilder:

Horsens Vejvisere (Horsens Byarkiv), Horsens Leksikon,
Horsens forenede Sportsklubbers Aarsskrift 1918,
Horsens Folkeblad, Horsens Avis, Horsens Social-Demokrat,
Dagbladet Politiken, Aarhus Stiftstidende
og bladet 'Jydsk Svømmesport'.